

Rapport med hänvisning till uppföljning av tillsynsbeslut för Futuraskolans förskola på Warfvinges väg

Futuraskolan AB

Förskolan Futuraskolan International Pre-school
Warfvinges väg

Bakgrund

Utbildningsnämnden fattade den 17 juni 2011 ett tillsynsbeslut där huvudmannen ålades att åtgärda de brister som uppmärksammats i huvudmannens förskola. Tillsynsbeslutet fattades med hänvisning till genomförd tillsyn den 23 februari 2011. Den 23 april 2013 fattade nämnden ett nytt tillsynsbeslut efter en uppföljande tillsyn den 8 november 2012. Den 19 juni 2014 fattade nämnden ånyo ett tillsynsbeslut efter uppföljande tillsyn den 4, 5 och 6 februari 2014. Föreliggande ärende är en uppföljning av tillsynsbeslutet från den 19 juni 2014 (dnr 11-453/4144).

Uppföljningen har genomförts genom granskning av inkomna handlingar som utbildningsnämnden begärt i enlighet med tillsynsbeslutet samt uppföljande tillsyn den 19 och 23 februari 2015. Vid dessa tillfällen genomfördes chefs- och personalintervjuer samt observationer i verksamheten. Inspektörerna har vid tillsynen även tagit del av ytterligare dokumentation. Den 10 mars 2015 genomfördes en intervju med representanter för huvudmannen.

Nedan redovisas de enskilda beslutspunkterna i nämndens tillsynsbeslut från den 19 juni 2014, huvudmannens redovisning av vilka åtgärder som vidtagits för att avhjälpa konstaterade brister samt nämndens bedömning av om bristerna därmed avhjälpes eller om de kvarstår. Vidare framgår vid tillsynen nyuppkomna brister. Nytt beslut fattas utifrån en samlad bedömning av ärendet.

Uppföljning av tillsynsbeslut

Förelägganden

Beslut den 19 juni 2014

1. Enligt 26 kap. 10 § skollagen föreläggs huvudmannen att öka andelen förskollärare så att det pedagogiska arbetet kan bedrivas i enlighet med läroplanens intentioner och skollagens krav (2 kap. 13 §, 3 kap. 3 § och 8 kap. 2 § skollagen samt Läroplan för förskolan, Lpfö 98).

Huvudmannen ska senast den 1 oktober 2014 ha höjt andelen examinerade förskollärare. Huvudmannen ska till inkomma med anställnings- och examensbevis samt registerutdrag vid nyanställningar till förvaltningen.

Huvudmannens redovisning vid uppföljning

I huvudmannens redovisning daterad 28 december 2014 och undertecknad av Futuraskolans VD framgår:

Gällande andelen behöriga förskollärare på de granskade förskolorna framhåller huvudmannen att förskollärare med utländsk utbildning ska räknas in i antalet förskollärare på förskolorna i enlighet med undantaget i Skollagen 2 kap. 17 §.

Hänvisning till 2 kap. 17 § skollagen och detta ställningstagande gällande behörighet framgår även i *Futuraskolans AB, Verksamhetsplan 2014/2015*.

I redovisning gällande förskolan Warfvinges väg framgår att man under året genomfört ett flertal rekryteringsinsatser bland annat genom annonser via Arbetsförmedlingen och huvudmannens egen hemsida för att försöka anställa legitimerade förskollärare. Förskolechefen har även vid deltagande i kurser uppmanat förskollärare att söka till förskolan. Insatserna har dock varit utan framgång.

Uppföljande tillsyn

Vid de uppföljande tillsyn den 19 och 23 februari 2014 redovisades följande organisation:

Avdelning	Ålder	Antal barn	Förskol -lärare	Barnskötare/ övrig personal	Antal årsarbetare totalt	Antal barn/årsarbetare
Rabbits	1-3 år	15	1	2 a)	3	5
Koalas	1-3 år	15	0	3 b)	3	5
Pandas	1-3 år	15	0	3	3	5
Penguins	3-4 år	20	0	3	3	6,6
Bears	4-5 år	20	0	3 c)	3	6,6
Giraffes	5 år	15	0	2	2	7,5
Totalt		100	1	16	17	5,9

- I bemanningen ingår en anställd på 100 procent med utländsk förskolläraryt utbildning.
- I bemanningen ingår en anställd på 100 procent med utländsk förskolläraryt utbildning med utlåtande från UHR¹, dock utan behörighetsbevis.
- I bemanningen ingår en anställd på 100 procent med utländsk förskolläraryt utbildning.

¹ Universitet- och högskolerådet

Redovisningen i tabellen visar att andelen förskollärare med legitimation är 6 procent. Två av de anställda på avdelningarna Penguins och Giraffes är under utbildning till förskollärare med förväntad examen inom 2-3 år.

Förskolans barngrupper har sina lokaler på två våningsplan, ett för de yngre barnen (1-3 år) med 45 barn och ett för de äldre barnen (3-5 år) med 55 barn. Barnen på vardera våningsplan är organiserade i basgrupper om 15 – 20 barn. Strukturerad samverkan sker mellan barngrupperna på varje våningsplan, både gällande tvärgruppsarbeten och hur den pedagogiska miljön används. Ett visst samarbete sker även mellan våningsplanen, exempelvis äter en del av treåringarna lunch tillsammans med de äldre barnen.

På varje våningsplan finns en av förskolechefen utsedd pedagogiskt ansvarig medarbetare. För varje barngrupp har dessutom en mentor utsetts och dessa träffas en gång i veckan för uppföljning och planering av verksamheten. Uppföljningen av det kontinuerliga arbetet samt arbetet inom de pågående fokusområdena dokumenteras veckovis och sammanställs månadsvis. Sammanställningarna lämnas även till förskolechefen. Den samverkan som beskrevs ske mellan personalen i arbetslagen och mellan våningsplanen är strukturerad och planeras regelbundet.

Vid de två personalsamtal, som fördes under tillsynen, beskrevs hur det särskilda ansvar som enligt förskolans läroplan åligger förskolläraren omsätts i de arbetslag där personal med svensk förskollärarytbildning saknas. Det framgick även att det inte finns förutsättningar i verksamheten att samtliga barn kan ta del av en undervisning ledd av behörig legitimerad förskollärare.

Vid tillsynen angav förskolechefen allmänna rekryteringssvårigheter som orsak till den under lång tid låga andelen förskollärare. Inom Futuraskolan AB finns ett bonussystem som uppmuntrar redan anställda förskollärare att bidra till nyrekrytering men andelen förskollärare har trots detta inte höjts. Ingen aktiv annonsering kunde dock påvisas vid kontroll av Arbetsförmedlingens hemsida den 25 februari 2015.

Vid intervju, inom ramen för uppföljande tillsyn, med representanter för huvudmannen vidhåller denne att undantaget i 2 kap. 17 § skollagen är tillämpligt även för förskollärare och att

de anställda som innehar utländsk förskolläraryt utbildning ska anses som behöriga. Huvudmannen framhöll att rekrytering av personal är medveten utifrån förskolornas inriktning och Futuraskolans internationella profil. Det beskrevs vid samtalet exempelvis att de med utländsk lärarutbildning tillför viktiga kvalitéer till verksamheten, förutom det engelskspråkiga, såsom god arbetsmoral och ”ett engelskt arbetssätt”. Huvudmannens representanter framhöll att legitimation inte är det viktigaste utan att de som huvudmannen anställer bedöms inneha hög kompetens.

Bedömning

Nämnden vill återigen poängtera att det enligt skollagens 2 kap. 13 § för undervisningen i förskolan ska finnas legitimerade förskollärare. De målstyrda processerna i verksamheten ska ledas av en förskollärare och förskolläraren ska ansvara för det pedagogiska innehållet och för att det målinriktade arbetet främjar varje barns utveckling och lärande. Varje barn ska nå av regelbunden undervisning ledd av förskollärare. I läroplanen för förskolan finns dessutom uttalade riktlinjer och ansvarsområden riktade till förskolläraren specifikt. Exempelvis ska förskolläraren ansvara för att verksamheten i sin helhet, dvs. dess förutsättningar, organisation, struktur, innehåll, aktiviteter och pedagogiska processer dokumenteras, följs upp och utvärderas.

Nämnden kan konstatera att huvudmannen tolkar 2 kap. 17 § skollagen som tillämplig för både förskollärare och lärare och därmed förskolans anställda med utländsk utbildning. En sådan tolkning delas inte av nämnden. Enligt nämndens bedömning är 2 kap. 17 § 1 stycket enbart tillämpligt inom grundskolan och omfattar enbart undervisning i grundskolan. Det framgår av förarbetena till skollagen att undantaget gäller för huvudmän som anordnar *delar* av sin undervisning på främmande språk i *andra ämnen* än det främmande språket (prop. 2009/10:165 s. 266 och s. 651). Det är i förskolan, tillskillnad från grundskolan, inte möjligt att särskilja undervisningen till vissa ämnen eller situationer. Det är av sin natur därmed omöjligt att i förskolan anordna delar av undervisningen på främmande språk i andra ämnen än främmande språk. Det är nämndens bedömning att undantaget inte är tillämpligt för undervisning i förskolan utifrån paragrafens tekniska utformning, förarbetenas uttalanden och skillnaderna mellan hur undervisning bedrivs i förskolan och grundskolan.

Av Behörighetsförordningen (2011:326) om behörighet och legitimation för lärare och förskollärare framgår att den som har en utländsk lärar- eller förskollärarytbildning kan meddelas en lärar- eller förskollärarytlegitimation. Ligger ett bevis över utländsk lärar- eller förskollärarytbildning till grund för ansökan om legitimation inhämtar Skolverket ett yttrande från Universitets- och högskolerådet (UHR) innan ärendet avgörs.

För de anställda, som enligt huvudmannens uppgifter har utländsk förskollärarytbildning, har det inte redovisats behörighetsbevis enligt 2 kap. 15 § skollagen, som visar att respektive utbildning är likvärdig med en förskollärarytexamen som ger behörighet enligt 2 kap. 13 § skollagen.

Det kan vidare konstateras att förskolan under en lång tid haft en anmärkningsvärt låg andel behöriga förskollärare. Vid förvaltningens tillsynsinspektion den 23 februari 2012 var andelen examinerade förskollärare vid förskolan 7 procent. Vid den uppföljande tillsynen den 8 november 2012 saknades legitimerade förskollärare helt. Vid tillsynen i februari 2014 var andelen förskollärare med legitimation 6 procent. Situationen i februari 2015 är likartad. Förskolan har endast en (1) legitimerad förskolläraryt, dvs. en andel på 6 procent av grundbemanningen. Ingen förbättring gällande behörighet har således skett trots att nämnden alltsedan 2011, efter tillsyn och uppföljande tillsyn, återkommande förelagt huvudmannen att öka andelen behöriga förskollärare i verksamheten. Det ansvar för undervisningen av verksamhetens barn (vid tillsynen 100 till antalet), som enligt skollagen vilar på verksamhetens förskolläraryt, tillkommer därmed förskolans enda förskolläraryt. Detta är enligt nämndens bedömning en orimlig uppgift.

Nämnden kan dock se att en tydlig förändring har skett inom förskolan sedan föregående års uppföljande tillsyn när det gäller hur ansvaret för den pedagogiska verksamheten är organiserad. Den praktiska organisation som beskrevs vid tillsynen i februari 2015 kan möjliggöra en planerad och av förskolläraryten ledd, pedagogisk uppföljning av förskolans arbete. Dock gäller detta inte uppföljningen av de enskilda barnens utveckling och lärande. Vid samtalen med personalen framgick att den svenska förskolans läroplan (Lpfö 98) är bearbetad och gemensamt tolkad samt att de särskilda ansvarsområden som åligger förskolläraryten i läroplanen är klargjorda. Nämnden ser denna åtgärd gällande organisation och fördelning av ansvar som positiv, dock kan

skollagens krav, att det för undervisningen ska finnas behöriga förskollärare, inte betraktas som tillgodosett.

Nämnden kan konstatera att huvudmannen, genom förskolans förskolechef, genomfört olika åtgärder för att försöka rekrytera behöriga förskollärare till förskolan, dock utan att lyckas. Faktum kvarstår, att andelen behöriga förskollärare inte höjts sedan februari 2011 och förutsättningarna för att kunna bedriva undervisningen med behörig personal i enlighet med skollagens krav inte har förbättrats.

Mot bakgrund av ovanstående kan det konstateras, trots upprepade förelägganden, att den tidigare påtalade bristen kvarstår. Utbildningsnämnden bedömer att huvudmannen, trots tidigare föreläggande, inte vidtagit tillräckliga åtgärder för att se till att det i förskolan finns legitimerade förskollärare i sådan omfattning att undervisningens och utbildningens syfte och mål kan uppfyllas (2 kap. 13 §, 3 kap. 3 §, 4 kap. 4 § och 8 kap. 2 § skollagen inklusive de mål och uppdrag som anges i Läroplan för förskolan, Lpfö 98).

Beslut den 19 juni 2014

2. Enligt 26 kap. 10 § skollagen föreläggs huvudmannen att organisera verksamheten så att samtliga barn ges tillräckliga förutsättningar att lära sig det svenska språket samt ges möjlighet att utveckla sitt modersmål (Språklagen 2009:600, Stockholms stads riktlinjer för fristående förskola, kap. 7.1 – 7.2, 2 kap. 8 §, 8 kap. 10 § skollagen).
 - a. Huvudmannen ska tillse att förskolans verksamhet organiseras på ett sådant sätt så att samtliga barn ges tillräckliga förutsättningar att kontinuerligt tala och utveckla det svenska språket.
 - b. Huvudmannen ska tillse att det i verksamheten finns rutiner och arbetsätt som ger alla barn möjlighet att utveckla sitt modersmål.
 - c. Huvudmannen ska senast den 1 juli 2014 inkomma med en redovisning av hur bristerna ovan åtgärdats.

Huvudmannens redovisning vid uppföljning

I huvudmannens redovisning den 28 december 2014 framgår att förskolan vidareutvecklat det befintliga dokumentet *Språkplan, att arbeta med barnens svenska, engelska och modersmål*.

Ett av förskolans fokusområden uppges vara *Språk* och arbetet ska kontinuerligt följas upp och utvärderas.

Uppföljande tillsyn

Vid samtal med förskolechef och personal under tillsynen framkom att ett aktivt utvecklingsarbete pågått under året i syfte att organisera verksamheten på ett sådant sätt att samtliga barn ges tillräckliga förutsättningar att kontinuerligt tala och utveckla det svenska språket enligt föreläggandets krav. Förskolechefen beskrev hur den *Språkplan*, som anges ovan, har tagits fram tillsammans med de pedagogiskt ansvariga och sedermera bearbetats. Språkplanen är väl förankrad hos personalen.

I Språkplan, att arbeta med barnens svenska, engelska och modersmål framgår att fokus för förskolans arbete är *att erbjuda barnen möjlighet att utveckla sina språkfärdigheter i framförallt svenska*. Vidare framgår att förskolan *strävar också efter att ge barnen möjlighet att utveckla sitt modersmål och det engelska språket*. Språkplanen innehåller målbeskrivningen: ”Barn utvecklar sitt språk för att kommunicera på svenska, engelska och modersmål” med angivna målkriterier att följa upp gentemot. Aktiviteter och arbetssätt för att omsätta målet finns beskrivet för respektive åldersgrupp (våningsplan) gällande de tre perspektiven (svenska, engelska och modersmål). Ett exempel på tematiskt arbete för de yngre barnen, som framgår i planen och som kunde belysas i dokumentation och vid verksamhetsbesöken, var ”Månadens bok” där de tre perspektiven framgår i form av olika språkutvecklande aktiviteter.

Varje vecka följs arbetet med verksamhetens fyra fokusområden, varav språk är ett, upp vid arbetslagsmöten och varje månad genomförs och dokumenteras en fördjupad uppföljning av vilka resultat de arbetssätt som använts har gett. Som stöd för den fördjupade uppföljningen finns fastställda frågor för reflektion.

Förskolechefen beskrev hur han konsekvent och medvetet under året informerat vårdnadshavare, både de befintliga på förskolan och de som söker plats, om förskolans arbete med språk. Tidigare har det funnits en tydlig förväntan från vårdnadshavarnas sida att engelska ska vara det dominerande språket. Förskolechefen beskrev att det nu blivit en skillnad i förväntningarna från vårdnadshavarna då det tydliggjorts hur förskolans uppdrag ser ut och vilka arbetssätt som används.

Förskolechefen beskrev att han eftersträvat att organisera personalgruppen så att det ska finnas svensk- och engelsktalande personal i varje basgrupp. Vid den uppföljande tillsynen var detta inte helt uppfyllt. Varje våningsplan arbetar dock gruppöverskridande även om vissa aktiviteter sker i respektive basgrupp. Förskolechefen framhöll även en ambition eller önskan om att fler helt svensktalande förskollärare, ska rekryteras.

Fem av förskolans sjutton anställda, i tjänst vid tillsynen, har svenska som modersmål och ytterligare fyra förstår och delvis talar svenska. Sex anställda talar och förstår inte svenska annat än i mycket begränsad omfattning. Två av dessa var vikarier.

De personella förutsättningarna för att kunna tala svenska kontinuerligt i verksamheten ser vid tillsynen olika ut våningsplanen emellan:

Våningsplan med barn 1-3 år

Pandas: En svensktalande

Koalas: Ingen svensktalande

Rabbits: Två svensktalande

Våningsplan med barn 3-5 år

Penguins: Två svensktalande

Bears: En delvis svensktalande

Giraffes: En delvis svensktalande

Även om förutsättningar för att kontinuerligt kunna samtala på svenska med barnen skiljer sig åt grupperna emellan beskrevs arbetet med tvärgrupper, och att de pedagogiska miljöerna inbjuder till gruppöverskridanden, dock som genomtänkt och konsekvent genomfört på båda våningsplanen. Vid verksamhetsbesöken under tillsynen kunde konstateras att svenska och engelska används parallellt, och att viss personal har i uppdrag att tala svenska kontinuerligt hela verksamhetstiden. I några grupper tycktes dock mer aktivitetsbunden verksamhet, exempelvis en kortare samling med enstaka sånger eller ord på svenska, dominera.

Vid samtal med personal beskrevs att förskolans arbetspråk, personalen emellan, är engelska och att föräldrainformationen är formulerad på engelska. Den pedagogiska dokumentationen internt formuleras både på svenska och engelska beroende på respektive personals modersmål.

Gällande föreläggandets punkt b), att det i verksamheten ska finnas rutiner och arbetssätt som ger alla barn möjlighet att utveckla sitt modersmål, ingår dessa arbetssätt delvis i den ovan angivna språkplanen.

Förskolan har 42 olika språk och nationaliteter i barngrupperna. Förskolechefen eller personal har dock inte fullkomlig överblick över språkgrupperna då ingen konkret kartläggning förekommer. Förskolechefen och personalen beskrev även att andelen barn med svenska som modersmål har ökat markant under verksamhetsåret.

Vid intervju, inom ramen för uppföljande tillsyn, med representanter för huvudmannen framkom att vårdandshavarnas förväntningar på att engelska ska talas i stor utsträckning, enligt verksamhetens inriktning, är en avgörande faktor för huvudmannens prioriteringar. Samtidigt framhölls att svenska ska talas på alla förskoleavdelningar men att det ser olika ut förskolorna emellan vilka förutsättningar som finns gällande svenskspråkig personal. Huvudmannen angav att inga centrala direktiv finns gällande hur fördelningen av språk ska se ut, det är upp till respektive förskola att skapa lokala språkplaner för sitt arbete med svenska, engelska och modersmål. Svenska och inriktningsspråket engelska är dock enligt huvudmannen de styrande språken och modermålet är något som barnen får utveckla i hemmet. Att följa upp barns språkutveckling är enligt huvudmannen ett prioriterat utvecklingsområde, dock angavs inga strategier för detta.

Bedömning

Enligt skollagen ska förskolan medverka till att barn med annat modersmål än svenska får möjlighet att utveckla både det svenska språket och sitt modersmål.

Av språklagen framgår att svenska ska vara huvudspråket i Sverige och det allmänna har ett särskilt ansvar för att svenska används samt utvecklas. Vidare anges att var och en som är bosatt i Sverige ska ges möjlighet att lära sig, utveckla och använda svenska. Det anges även att det allmänna ansvarar för att den enskilde ges tillgång till språk.

Enligt läroplanen för förskolan sträva efter att barn med ett annat modersmål än svenska utvecklar sin kulturella identitet och sin förmåga att kommunicera såväl på svenska som på sitt modersmål.

Av Stockholms stads riktlinjer för godkännande och bidrag för fristående förskola framgår att varje förskola ska formulera en plan för arbetet med modersmål.

Nämnden kan konstatera att villkoren för att samtliga barn på förskolan ska ha möjlighet att kontinuerligt tala och utveckla det svenska språket har förbättrats sedan föregående tillsyn 2014.

Förskolechefen har utarbetat strukturer och arbetssätt för arbetet med språk och kommunikation genom den *Språkplan* som redovisats och omsatts i verksamheten. Viljeinriktningen, att förskolans verksamhet ska bedrivas enligt svensk läroplan, i stor utsträckning på svenska och med engelska som inriktningsspråk, är påtaglig och uttalad både hos personalen och i information till vårdandshavarna. Det svenska språket används på ett mer målinriktat sätt i verksamheten än vid föregående tillsyn. Även en mer konsekvent använd systematisk struktur för hur språkutvecklande arbetsätt planeras, genomförs och följs upp kunde påvisas.

Huruvida varje barns språkutveckling och lärande på svenska kontinuerligt och systematiskt dokumenteras, följs upp och analyseras i syfte att göra det möjligt att utvärdera hur förskolan tillgodoser barnens möjligheter att lära i enlighet med läroplanens mål för språk och kommunikation var dock ännu oklart vid den uppföljande tillsynen.

Det kan konstateras att det svenska språket över lag används mer målinriktat och konsekvent än tidigare och ges större utrymme i den dagliga verksamheten. Dock används svenska i olika hög grad i barngrupperna beroende på personalens språkliga förutsättningar.

Utbildningsnämnden bedömer att huvudmannen delvis har följt nämndens beslut när det gäller punkt a) i föreläggandet eftersom det nu finns en planering för förskolans arbete med barnens språkutveckling och en tydlig viljeinriktning inom hela organisationen att fullfölja de ambitioner som förskolans egen *Språkplan* anger och därmed läroplanens intentioner. För att förutsättningarna för arbetet ska kunna bedömas som fullgoda behöver den svensktalande andelen medarbetare förstärkas för främst grupperna Koalas, Bears och Giraffes.

Nämnden förutsätter att huvudmannen fortsättningsvis tar sitt ansvar i detta avseende.

När det gäller föreläggandets punkt b) konstaterar nämnden att förskolechefen tillsammans med medarbetarna i förskolans *Språkplan* angett arbetssätt som ger barn möjlighet att utveckla sitt modersmål. Vid den uppföljande tillsynen fanns ingen kartlagd och heltäckande överblick över de språkgrupper som finns på förskolan. Dock framgår att flerspråkighet är en väsentlig utgångspunkt i planeringen av det pedagogiska arbetet. Flera i språkplanen nämnda arbetssätt exemplifierades under verksamhetsbesöken, exempelvis läste antingen personal eller vårdandshavare litteratur på olika språk på organiserade samlingar. Arbetet med I-pads och applikationer är väl utvecklat och barnens olika kulturer lyfts fram genom tematiskt arbete.

Nämnden bedömer sammantaget att huvudmannen, genom förskolans förskolechef, förbättrat förskolans förutsättningar att ge samtliga barn möjlighet att lära sig, utveckla och använda det svenska språket. Dock bedömer nämnden att andelen svensktalande medarbetare behöver ökas i några barngrupper för att planeringen enligt förskolans språkplan ska kunna fullföljas.

Förskolan har även skapat arbetssätt för att ge de barn som har annat modersmål än engelska möjlighet att utveckla detta, dock kan kartläggning och organisation av förskolans språkgrupper förbättras ytterligare (8 kap. 10 § skollagen, Läroplan för förskolan, Lpfö 98, 2.2, språklagen (2009:600 samt Stockholms stads riktlinjer för godkännande och bidrag för fristående förskola kap. 7.2).

Anmärkning

Beslut den 19 juni 2014

1. Enligt 26 kap. 11 § skollagen tilldelas huvudmannen en anmärkning med anledning av att verksamhetens systematiska kvalitetsarbete inte genomförs i enlighet med skollagens bestämmelser och läroplanens intentioner (4 kap. 3 – 8 §§ skollagen, Läroplanen för förskolan, kap. 2.6).
 - a. Huvudmannen/förskolechefen ska inom ramen för sitt kvalitetsarbete genomföra en dokumenterad utvärdering vilken beskriver verksamhetens resultat i relation till verksamhetens mål. Inom ramen för utvärderingen bör det även finnas identifierade utvecklingsområden som tydligt formulerade utifrån läroplanen för förskolan.
 - b. Förskolechefen ska ansvara för enhetens planeringsprocess samt att formulera konkreta mål och

förväntade effekter för utvecklingsarbetet. Det bör även framgå när eventuella utvecklingsinsatser ska genomföras samt följas upp och utvärderas.

- c. Huvudmannen ska inkomma med en redovisning senast den 1 oktober 2014 som påvisar hur huvudmannen avhjälp/avser att avhjälpa bristen.

Huvudmannens redovisning vid uppföljning

Huvudmannen redovisar den 28 december 2014 att arbetet med att utveckla det systematiska kvalitetsarbetet är ett prioriterat mål inom huvudmannens förskolor det innevarande läsåret. Dokumentet *Kvalitets- och utvecklingsarbete* beskriver strukturer för hur ett kvalitetsarbete ska organiseras på respektive enhetsnivå. Vidare redovisas dokumentet *Kvalitetshjul Förskolan* som tydliggör i en årscykel vad som ska följas upp och utvärderas och när det förväntas ske.

Gällande förskolan Warfvinges väg redovisas följande dokumentation:

Analys av läsåret 2013-14 som inkluderar identifierade fokusområden utifrån målområdena i Läroplan för förskolan (Lpfö 98).

Warfvinges väg Lokal arbetsplan 2014/2015 där fokusområdena utvecklas genom att mål, målkriterier och arbetssätt anges samt ett planeringsdokument för arbetslagen benämnt *Systematiskt kvalitetsarbete*.

Uppföljande tillsyn

Förskolechefen beskrev hur strukturer och rutiner för dokumentation, uppföljning och utvärdering har implementerats vid förskolan. Regelbundna möten för planering och uppföljning hålls på avdelnings- och förskolenivå. Som exempel visades dokumentation från månatliga uppföljningar som redovisas till förskolechefen.

I dokumentet *Analys av läsåret 2013-2014*, som ingick bland de dokument huvudmannen redovisat, ges kortare beskrivningar av verksamhetsårets genomförda temaarbeten, aktiviteter och framgångsrika arbetsätt för de båda våningsplanen. Analys och resultat av arbetet i bemärkelsen effekter för barnen framgår i mindre omfattning. Dock framgår att diskussioner lett fram till att fyra fokusområden identifierats för nästkommande verksamhetsår; respekt, språk, naturvetenskap och den fria leken. För dessa områden har mål och målkriterier tagits fram på förskolenivå och för respektive våningsplan. Arbetssätt har

konkretiserats och det framgår även vem som är ansvarig för att det används.

Förskolechefen beskrev att de parallellt med att ta fram strukturer och rutiner för kvalitetsarbetet även fördjupat arbetet med förankringen av läroplanen för förskolan (Lpfö 98). Genom workshops och regelbundet återkommande diskussioner på arbetsplatsträffar har läroplanens målområden bearbetats. Vid samtal och via den dokumentation som delgavs vid tillsynsbesöken framgår att och på vilket sätt verksamheten planeras och följs upp utifrån läroplanen.

Personalen beskrev och visade med dokumentation, för hur uppföljning sker både muntligt, via anteckningar och mer systematiskt sammanställt i månatliga reflektioner som delges förskolechefen. Centralt i uppföljningarna framgår de fyra fokusområdena. För arbetet med området språk finns ytterligare förtydliganden i förskolans *Språkplan*.

Bedömning

Enligt skollagen ska det på enhetsnivå genomföras planering, uppföljning och utveckling av utbildningen. Kvalitetsarbetet ska genomföras under medverkan av förskollärare, övrig personal och barn. Vidare ska barn och vårdnadshavare ges möjlighet att delta i arbetet. Det är förskolechefen som ansvarar för att arbetet genomförs på detta sätt,

Av läroplanen framgår att förskolechefen som pedagogisk ledare och chef har ansvar för att verksamheten bedrivs i enlighet med målen i läroplanen och uppdraget i sin helhet.

Sammantaget kan nämnden konstatera att nämndens beslut gällande punkterna a) och b) har följts.

Förskolechefen har inom ramen för enhetens kvalitetsarbete tagit fram en dokumenterad utvärdering samt identifierade utvecklingsområden som är formulerade utifrån läroplanen för förskolan. Förskolechefen har även ansvarat för att konkreta mål och målkriterier för utvecklingsområdena formulerats. Det framgår även hur målen kontinuerligt följs upp och av vem eller vilka.

Det som kan utvecklas vidare är innehållet i den sammantagna utvärdering som benämns *Analys av läsåret* så att verksamhetsresultat och bedömning av måluppfyllelse tydligare framgår.

Följaktligen bedömer nämnden att det bedrivs ett systematiskt kvalitetsarbete på förskolenivå enligt skollagens krav.

Nyuppkomna brister vid uppföljande tillsyn

- Förskolan saknar en aktuell barnsäkerhetsrund.

Bedömning

Enligt skollagen ska förskolan stimulera barns utveckling och lärande samt erbjuda barnen en trygg omsorg. Verksamheten ska utgå från en helhetssyn på barnet och barnets behov och utformas så att omsorg, utveckling och lärande bildar en helhet.

Enligt Stockholm stads riktlinjer för fristående förskolor ska dokumenterade rutiner för barnsäkerhet, brand, kriser och katastrofer ska finnas. Dessa ska uppdaterad varje år. Förskolans senast genomförda barnsäkerhetsrund är daterad 12 februari 2012. Enligt stadens riktlinjer ska barnsäkerhetsrund genomföras årligen för att säkerställa barnsäkerheten i verksamhetens lokaler. Förskolans underlag för barnsäkerhetsrund bör utvecklas så att det även framgår vilka rum som granskats och att åtgärdade brister protokollförs.

Nämnden bedömer att huvudmannen, utan en aktuell barnsäkerhetsrund, inte kan säkerställa att barnen erbjuds en trygg omsorg (8 kap. 2 och 8 §§ skollagen, Stockholms stads riktlinjer för godkännande och bidrag för fristående förskola, kap. 3).

Personaltäthet för de äldre barnen

- Antalet barn per årsarbetare är hög i grupperna för de äldre barnen.

Bedömning

Enligt skollagen ska alla barn ges den ledning och stimulans som de behöver i sitt lärande och sin personliga utveckling för att de utifrån sina egna förutsättningar ska kunna utvecklas så långt som möjligt enligt utbildningens mål.

Enligt skollagen ska förskolan stimulera barns utveckling och lärande samt erbjuda barnen en trygg omsorg. Verksamheten ska utgå från en helhetssyn på barnet och barnets behov och utformas

så att omsorg, utveckling och lärande bildar en helhet. Vidare ska förskolan ska främja allsidiga kontakter och social gemenskap och förbereda barnen för fortsatt utbildning.

Huvudmannen ska enligt skollagen se till att barngrupperna har en lämplig sammansättning och storlek och att barnen även i övrigt erbjuds en god miljö.

I Skolverkets allmänna råd för förskolan (SKOLFS 2013:179) förtydligas sambandet mellan gruppstorlek och personaltäthet, som därvid bör beaktas.

Förhållandet vid tillsynen i februari 2015 visar att antalet barn per årsarbete vid förskolan som helhet är 5,9. För de äldre barnen är antalet barn per årsarbetare 6,6 (Penguins 3-4 år), 6,6 (Bears 4 år) och 7,5 (Giraffes 5 år). I intervju med representanter för huvudmannen uppges att de förlitar sig på att förskolcheferna följer upp barngruppernas behov och storlek.

Enligt nämndens bedömning medför det höga antalet barn per årsarbetare på avdelningarna Penguins, Bears och Giraffes att personalen inte får tillräckliga förutsättningar att garantera barnsäkerheten och inte heller kan ge att alla barn den ledning och stimulans de behöver i sitt lärande (3 kap. 3 § och 8 kap. 2 och 8 §§ skollagen).

Information om öppethållande

- I förskolans kalendarium och information till vårdnadshavarna framgår inte att verksamhet vid behov tillhandahålls alla helgfria vardagar förutom julafton, nyårsafton och midsommarafton.

Bedömning

Enligt skollagen ska barn som är bosatta i Sverige och som inte har börjat i förskoleklassen eller i någon utbildning för fullgörande av skolplikten erbjudas förskola. Förskola behöver dock inte erbjudas under kvällar, nätter, veckoslut eller i samband med större helger.

Vidare stadgas i skollagen att barn ska från och med ett års ålder ska erbjudas förskola i den omfattning det behövs med hänsyn till föräldrarnas förvärvsarbete eller studier eller om barnet har ett eget behov på grund av familjens situation i övrigt.

Enligt Stockholms stads riktlinjer ska förskola kunna tillhandahållas alla helgfria vardagar förutom julafton, nyårsafton och midsommarafton inom ramtiden kl. 06.30-18.30. Ramtiden är den maximala öppettid en förskola ska kunna erbjuda. Både hel- och deltidspplatser ska erbjudas. Huvudmannen ska i sitt informationsmaterial/webbplats ange stadens regler för ramtiden och att föräldrar har rätt till omsorg inom denna tid om behov finns.

I anslagen information riktad till vårdnadshavarna, *Calendar 2014 – 2015*, framgår att förskolan erbjuder *ordinarie verksamhet* endast till kl. 14.00 vid fem vardagar före röd dag under verksamhetsåret. Förskolechefen beskrev det som ”early pickup” men uppgav att personal skulle kunna finnas kvar om behov finns av senare öppethållande. Nämnden bedömer dock att informationen är otydligt och strider mot skollagens krav om att förskola ska erbjudas i den omfattning som behövs med hänsyn till föräldrar och barns behov samt mot Stockholms stad riktlinjer om öppettider (8 kap. 3 och 5 §§ skollagen, Stockholms stads Riktlinjer för godkännande och bidrag för fristående förskola, 8.4)